

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
TERÀPIES COMPLEMENTÀRIES

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	TERÀPIES COMPLEMENTÀRIES
Codi	102727
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Horari de tutoria/lloc	A convenir.
Departament/s	Infermeria
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català Castellà Articles en anglès
Grau/Màster	Grau en Fisioteràpia
Horari de tutoria/lloc	A convenir.
Adreça electrònica professor/a (s/es)	silviasole@infermeria.udl.cat

SOLÉ CASES, SÍLVIA
Despatx 1.06

Informació complementària de l'assignatura

L'objectiu del grau en fisioteràpia és preparar un futur professional amb un perfil clarament generalista amb les competències necessàries per valorar, diagnosticar i tractar problemes de salut mitjançant l'aplicació d'un conjunt de tècniques i mètodes específics de la fisioteràpia, amb la finalitat de curar, prevenir o readaptar-los.

Aquesta és una matèria de formació específica, conformada per una assignatura optativa de 6 ECTS amb l'objectiu de realitzar un abordatge profund, a nivell teòric-pràctic del ventall de teràpies alternatives i complementàries. Aquestes son teràpies cada cop més utilitzades per la població i com a fisioterapeutes les hem de conèixer per a poder tenir més eines d'actuació a l'hora d'oferir un tractament integral als nostres pacients que els permetin recuperar l'equilibri tant físic com emocional i psicològic.

En aquesta assignatura s'estudiaran les diferents tècniques alternatives i complementàries, la seva evidència científica i es donaran les bases per a aprendre a integrar-les en un protocol de Fisioteràpia.

Recomanació del professorat

Es recomanen coneixements mínims d'anglès.

És recomanable portar la matèria al dia.

És recomanable tenir superades les següents assignatures per poder afrontar amb garanties el contingut i aprenentatge d'aquesta assignatura:

- Fonaments de Fisioteràpia
- Estructura del cos humà
- Física i Biomecànica
- Funció del cos humà
- Fisiopatologia
- Valoració en fisioteràpia
- Procediments generals en Fisioteràpia
- Mètodes Específics d'Intervenció en Fisioteràpia

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Conèixer les diferents visions sobre medicina i salut que hi ha a Orient i a Occident, com a bases de les teràpies complementàries i alternatives.
1. Conèixer un ampli ventall de teràpies complementàries, analitzar la seva evidència científica i les possibles aplicacions dins d'un tractament de fisioteràpia. Elaboració d'una eina tipus "wikipèdia".
1. Desenvolupar un pensament crític respecte a aquestes teràpies i saber incorporar-les si fos necessari en la nostra pràctica diària. Presentació d'un cas pràctic.
1. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom i de comunicació eficaç.

Competències

Competències específiques de la Titulació

1. Comprendre i realitzar els mètodes i tècniques específics referits a l'aparell locomotor en el tractament de la patologia neuromusculoesquelètica.
1. Comprendre i realitzar els mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de la ortopèdia, de la traumatologia i de la reumatologia en la fisioteràpia, tècniques terapèutiques reflexes, així com altres mètodes i tècniques alternatives i/o complementàries amb seguretat i eficàcia demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència.

Competències transversals de la Titulació

1. Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dintre del seu context social i multicultural.
2. Comprendre sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.
3. Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i fomentar l'educació per a la salut.
4. Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de forma uni o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials.
5. Realitzar les tasques de fisioteràpia basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC 1. Sistemes integrals

Presentació de les tècniques alternatives i complementàries

- Medicines occidentals i medicines orientals
- Homeopatia
- Naturopatia
- Medicina Tradicional Xinesa
- Medicina Aiuurvèdica
- Indicacions, contraindicacions, evidència científica i aplicacions en fisioteràpia

BLOC 2. Pràctiques biològiques

Fitoteràpia

Teràpia nutricional

Indicacions, contraindicacions, evidència científica i aplicacions en fisioteràpia

BLOC 3. Pràctiques corporals

- Osteopatia
- Quiropràxia
- Reflexologia
- Shiatsu.
- Indicacions, contraindicacions, evidència científica i aplicacions en fisioteràpia

BLOC 4. Pràctiques cos-ment

- Ioga
- Meditació
- Kinesiologia

Indicacions, contraindicacions, evidència científica i aplicacions en fisioteràpia.

BLOC 5. Pràctiques energètiques

Chi-kung

Reiki

Teràpia floral

Teràpia biomagnètica

Indicacions, contraindicacions, evidència científica i aplicacions en fisioteràpia.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es desenvoluparà principalment amb classes presencials teòrico-pràctiques per tal de treballar continguts i habilitats referents a aquestes àrees . A més, cada un dels blocs es treballarà mitjançant l' anàlisi d'articles científics, preferentment en anglès, i la descripció de casos clínics. L'objectiu és desenvolupar la capacitat d'analitzar i aplicar allò après per a poder resoldre un problema a partir de definir els objectius terapèutics de cada cas, tenint com a punt d'inici el raonament clínic, les demostracions del professor i la pròpia pràctica entre els alumnes. És així com es comprovarà la capacitat de seleccionar, transferir i usar dades i lleis per resoldre problemes o tasques, d'aplicar les destreses tant manuals com observacionals adquirides, davant de situacions clíniques presentades, sempre fent ús de la informació rebuda.

Descripció:	Activitat	HTP (1) (Hores Minuts)	HTNP (2) (Hores Minuts)
Presentació de l'assignatura, dels objectius a assolir i la manera d'avaluar-los. Medicina Oriental i Occidental	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Ventall de teràpies alternatives i complementàries. Sistemes de classificació.	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Homeopatia i Naturopatia. Conceptes teòrics.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Medicines tradicionals Xinesa i Aiurvèdica. Conceptes teòrics.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Fitoteràpia i teràpia nutricional. Conceptes teòrics	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores

Descripció:	Activitat	HTP (1) (Hores Minuts)	HTNP (2) (Hores Minuts)
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Osteopatia i Quiropràxia. Conceptes teòrics	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Reflexologia podal i Shiatsu. Conceptes teòrics.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
loga, Meditació i Kinesiologia. Conceptes teòrics.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Chi-kung i Reiki. Conceptes teòrics.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Teràpies florals i biomagnètica. Conceptes teòrics.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Indicacions, contraindicacions, cerca d'evidència científica	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores
Situació actual de les teràpies complementàries dins del sistema sanitari i potencial ús en el futur.	Lliçó magistral i classes participatives Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores

Descripció:	Activitat	HTP (1)	HTNP (2)
		(Hores Minuts)	(Hores Minuts)
Presentació dels treballs realitzats, debat, dubtes i conclusions de l'assignatura.	Seminari i debats Pràctiques d'aula	3Hores	4'5Hores

(1)HTP = Hores de Treball Presencial

(2)HTNP = Hores de Treball No Presencial

Sistema d'avaluació

Objectius	Activitats d'Avaluació	Criteris	%	O/V (1)	I/G (2)
Blocs 1-5	Examen Teòric	20 preguntes test + 4 preguntes curtes	50	O	I
Blocs 1-5	Avaluació continua	Glossari de tècniques	25	O	I
Blocs 1-5	Treball individual	Proposta d'intervenció en un cas clínic	25	O	I
Objectius	Activitats d'Avaluació Recuperació	Criteris	%	O/V (1)	I/G (2)
Blocs 1-5	Examen Teòric	20 preguntes test + 4 preguntes curtes	50	O	I
Blocs 1-5	Avaluació continua	Glossari de tècniques	25	O	I
Blocs 1-5	Treball individual	Proposta d'intervenció en un cas clínic	25	O	I

(1)Obligatòria / Voluntària

(2)Individual / Grupal

Per aprovar aquesta assignatura s'ha d'obtenir un 5 de nota global. Per poder fer la mitja ponderada de les notes obtingudes en les diferents activitats avaluatives és imprescindible que totes elles estiguin aprovades.

Tant l'examen teòric que es realitzarà al final de l'assignatura com l'examen de recuperació constaran de 20 preguntes tipus test (de 4 possibles respostes, de les quals només hi haurà una verdadera, amb un descompte de 0,25 per error) i quatre preguntes curtes.

Donat que aquesta és una assignatura que combina contínuament la teoria amb la pràctica l'assistència és obligatòria en un 80% per poder aprovar l'assignatura mitjançant l'avaluació continuada.

Bibliografia i recursos d'informació

Cochrane CAM Field. Glossary of complementary and alternative medicine terms. Disponible en: <http://www.compmed.umm.edu>.

Bower WF, Diao M, Tang JL, Yeung CK. Acupuncture for nocturnal enuresis in children: a systematic review and exploration of rationale. *NeuroUrol Urodyn* 2005;24(3):267-72.

- Carr D, Goudas L, Lawrence D, Pirl W, Lau J, DeVine D, et al. Management of cancer symptoms: pain, depression, and fatigue. Rockville, MD, USA: Agency for Healthcare Research and Quality. 2002.
- Casimiro L, Barnsley L, Brosseau L, Milne S, Robinson VA, Tugwell P, et al. Acupuntura y electroacupuntura para el tratamiento de la artritis reumatoide. 2005. Base de datos Cochrane de revisiones sistemáticas.
- Cheuk DKL, Wong V. Acupuntura para la epilepsia. 2006. Base de datos Cochrane de revisiones sistemáticas.
- Cummings TM, White AR. Needling therapies in the management of myofascial trigger point pain: a systematic review. *Arch Phys Med Rehabil* 2001;82(7):986-92.
- D'Albarto, A. Auricular acupuncture in the treatment of cocaine/crack abuse: a review of the efficacy, the use of the national acupuncture detoxification association protocol, and the selection of sham points. *J Altern Complement Med* 2004;10(6):985-1.000.
- Ernst E, Adrian R White. Prospective studies of the safety of acupuncture: a systematic review. *Am J Med* 2001; 110 (6): 481-5.
- Ezzo J, Hadhazy V, Birch S, Lao L, Kaplan G, Hochberg M, et al. Acupuncture for osteoarthritis of the knee: a systematic review. *Arthritis and Rheum* 2001;44(4):819-25.

Kaptchuk, Ted J. *MEDICINA CHINA "Una trama sin tejedor"*. Ed. Los libros de la liebre de Marzo, 1998 .

- Marzetti, Roberto. *Los fundamentos en homeopatía. Su teoría y práctica*. Ed. Edicial, 1997 .

Long L, Ernst E. Homeopathic remedies for the treatment of osteoarthritis: a systematic review. *Br Homeopath J* 2001;90(1):37-43.

- McCarney R, Warner J, Fisher P, Van Haselen R. Homeopatía para la demencia. 2002. Base de datos Cochrane de revisiones sistemáticas.
- McCarney RW, Linde K, Lasserson TJ. Homeopatía para el asma crónica. 2003. Base de datos Cochrane de revisiones sistemáticas.
- Milazzo S, Russell N, Ernst E. Efficacy of homeopathic therapy in cancer treatment. *Eur J Cancer* 2006;42(3):282-9.

Pastorino, L. *La medicina floral de Edward Bach*. Ed. Urano.

Proctor ML, Hing W, Johnson TC, Murphy PA. Manipulación espinal para la dismenorrea primaria y secundaria. 2006. Base de datos Cochrane de revisiones sistemáticas.

- Savigny P, Kuntze S, Watson P, Underwood M, Ritchie G , Cotterell M, Hill D, Browne N, Buchanan E, Coffey P, Dixon P, Drummond C, Flanagan M, Greenough,C, Griffiths M, Halliday-Bell J, Hettinga D, Vogel S, Walsh D. *Low Back Pain: early management of persistent non-specific low back pain*. London: National Collaborating Centre for Primary Care and Royal College of General Practitioners. 2009.
- Shekelle PG, Adams AH, Chassin MR, Hurwitz EL, Brook RH. Spinal Manipulation for Low-Back Pain. *Ann Intern Med* 1992;117(7):590-8.
- Stevinson C, Ernst E. Complementary/alternative therapies for premenstrual syndrome: a systematic review of randomized controlled trials. *Am J Obstet Gynecol* 2001;185(1):227-35.

OMS. Legal Status of Traditional Medicine and Complementary/Alternative Medicine. A.